

KOVÁCS FLÓRA

Figyelme

RÉSZLET

Elindulnak a folyó felé. Már nem úsznak le rajta flakonok. Nem jön semmi erre, már a félelem se. Már tudnak az akkori dolgokról, azokról, amikről régebben csak ennyit hallottak: a dolgok meg ott. Kíváncsiak voltak s féltek, attól, nehogy szembejöjjenek velük azok...

– Miért is vagyunk itt? Minek kellett nekem tök másnaposan kíváncsizognom, hogy ezek az átkozott böglyök megegyenek? Miért nézed ilyen meredten a vizet? Számoljuk már ki: ha valaki fent, mondjuk A városban, bedob egy üveget a vízbe, mikor ér ide...

Ezen az A város-mondókán mindig jókat röhögtek.

– Lelépsz megint? Jó. S én meg nyüvöm az intézetet...

Elővesznek egy-egy billentyűdarabot, így hívják maguk között. Gyerekkorukban találták őket a parton egy csomagban. Megszállottan azt gondolták, hogy ezzel valaki üzeni akart nekik onnan. Meghagyták a darabokat, s már csak játszanak hasonlókon néha, illetve mostanság egyikőjük sem.

*

A vonaton egyszer tudott aludni, akkor is rá kellett feküdnie a táskára. A keze meg elgémberedett, így két napba telt, míg rendbejött. Végig rettegett, hogy a támogatást vissza kell adnia, ha a koncerten egy gikszer üt be: Touches bloquées, legalább azt szerette mindig is. Most megpihen a városban, s megy majd tovább, egyre jobban érdekli az a billentyűdarab. Ha az ablakon mered ki, hátha nem ül mellé senki. Lassan fél éve nem játszik, még szerencse, hogy nem erőltetik, a hadoválással sikerült talán elterelni a figyelmüket, vagy szépen összesúgnak a folyóson mögötte. Ezt szereti a legjobban, így legalább csöpögtet valamit.

– Leülhetek?

– Igeen.

Kisebb kérdések és terelő válaszok váltják egymást hat órán keresztül.

– Jön valaki maga elé?

– Nem. Viszlát – s már rohan is a bőrönddel át az úton kerülgetve az autókat. Jó kis izomláza lesz a csomag miatt. Megvan a kulcs, a szomszéd pedig kilép a másik lakásból.

– Miért nem szólt már tegnap, hogy itt van? Vagy esetleg...? Tegnap biztosan itt aludt, hallottam hangokat a lakásból.

– Jól van, köszönöm, hogy szólt. Holnap reggel átjövök.

Bemegy, s rögtön meglátja a hátát, játszik... Ezek szerint hívtott valakit felhangoltatni. Mindenesetre nem köszön neki, csak bebújik a hangszer alá, s hallgat. Egyszer csak megszólal a másik.

– Tudtam, hogy jössz, hisz nem játszol.

– S látom, fel is tankoltál. Remélem, van vörös is.

Az egész múlt rajta van azon az arcon. Sejtí, hogy itt fog most már ő is ragadni, a billentyűdarab története pedig ismét... Eggyel úgysem tudna sokat kezdeni.

*

– Meddig maradsz? Leültél ma elé?

– Nem.

– Próbáld meg, este benézek.

Nem elég, hogy a kiadóban kell megküzdeni mondatokkal, most még vele is, meg természetesen azzal is. Ha nem játszik, akkor kóringyálni fog egész nap a városban, mint az előző esetenél. Akkor is bámulta a vizet, napokon át, mintha keresne valamit. Ő meg a szerkesztőségi munka után rendre benézett, s csak azt látta, hogy ül s várja őt. Bár beszélhetnének róla is, aki vágja a sorokat egész nap, csak éppen a sajátjai előtt... Nem gépen kell írnia, vagy próbálkoznia, hanem lapokon, mint régen. Akkor a kézzel írásban a lényeg az volt, hogy nem lehetett követni a szövegeket olyan könnyen, mint a nem is létező írógépek sorának láncolatában. Az írógép fémessége és a töltőtoll fémes hegye: mindig azt képzelte, hogy a toll patronjában valami örvényszerű mozgás lehet, s ettől a szöveg sem tud megállni. De most a fémességet nem találja, csak a szakadozottságot minden betű előtt, ahogy jön az a villogó akármi s várja a következőt... a sógornő sorai tolulnak elő rendre, amelyek éppen az ő életüket leplezik le. Meglátta a történetfoszlányaikat, így azóta nem beszélnek otthon. Csend, de nem akkora, mint ebben a másik lakásban, ahol egy hete tud írni, igaz, az otthoni dolgokról. Még senki nem olvasta a mondatait, s reméli, hogy nem találja meg őket Anna, amikor a kották között matat. Miért kellett azokra írnia?! Valahogyan tartották a betűit, tudta, hogy egy óktávon belül kell mindig maradnia. Tudta, egyszer megírja, s félt a távolságtól.

*

A reggelek mindig nehezen indulnak ebben a városban, főleg egy átborozott este után. A szomszédban biztosan várják. Hiába járkál a lakásban, nem találja, elment már. Valami ott van a hangszeren. Majd pont ez fogja helyrehozni... a hátapon csak ennyi: „Jövök este.” Csörög a telefon, hát az biztos, hogy nincs kedve felvenni, csörögjön csak. Valami balfék keresheti itt. Már hallja a nagybátyja hangját a rögzítőn:

– Anyád hívtott. Vedd már fel azt a kurva telefont! Tudom, hogy ott vagy!

Felveszi.

– Igen. Miért kerestt?

– Köszönni még mindig nem tudsz?! Miért keresett? Hát, mert leléptél. Gondolom, hogy nálunk vacsorázol, ha megmondod neki, hogy főzzön, s nem lenne utolsó, ha haza is jönne. Ott van, mi?

A nagybátyja csak így beszél, mióta kiderült az az enyhén sem kellemes történet a családban. Nem hozzák szóba a nagy üvöltözés óta, csak éppen megrekedt mindenki attól a naptól fogva; a nagybátyja egy épkézláb sort nem ír fél éve, maradtak neki a felszínes, jó kis kátyúhírek. Attól fél, hogy „korrumpálódott” a testvére miatt, így már nem róhat fel senkinek semmit. Ráadásul a felesége nem szól hozzá, elvégre neki járt a szája. Ebből az egészből Annának csak részben sikerült kimaradni, hiszen ők nem élnek itt. Persze, az ordítózásnál itt voltak. Anna a rendkívül hiányos nyelvi tudásával csak ennyit próbált hozzáfűzni az egészhez: „A fost sau n-a fost?” A nagybátyja meg üvöltött tovább. Anna próbálkozott még: „Mi a franc lehet azokban?” Indult keresztanyjától a roham: „Ha az anyádék nem szöknek át, ha az én drága öcsém nem jár abba a körbe, ha a felesége nem Camus-ról tartja kiselőadásait, hanem inkább a francia nyelvtant tanítja az órákon, akkor talán nem kerültem volna olyan helyzetbe, hogy bele kelljen mennem a játékba.” Anna csak a nagynénje felé fordulhatott: „Na, most már tényleg csak az atonalisakat játszhatom.”

*

Másnap el kellett volna menniük, de egy hétig maradtak ebben a kriptában. A nagynénje nézett maga elé, majd rá: „Játsszál már, csak, hogy ne halljam...”

De mit tudott volna elővenni, valami alkalomhoz illőt... „A világban egy ütem.” – valahol ezt olvasta, de nem talált semmilyen ütemet.

Azokat meg nem akarta látni, bár így sokkal rosszabb lehetett, amit a bennük lévőkről gondolt. Talán ha akkor elő tudott volna valamit kaparni, de hát a négykezes sem ment, s hiába kezdte el a nagynénje, ő maga, aki tanította, véletlenszerűen ejtette ujjait a billentyűkre, vagy legalábbis azt játszotta.

*

Ha színessel írna fel pár szót, talán könnyebb lenne, csak szavak kellene, de kelle-ne még kottapapír. Mintha lenne otthon Anna valamelyik lila füzetéből. Ahhoz haza kell mennie, talán nincs ott, így besurranhatna. Majd mond valamit a titkárnőnek, hogy csak pár percre megy...

Megvan a kulcs, kattan. Nincs otthon, csak egy nagy iratcsomó az ő asztalán. Hát nem átjött ide dolgozni, vagy valamit keresett? Ő meg nekiáll a régi gyerekholmik közt kutatni, már ki kellett volna dobni ezt a sok kacatot, ami a nyaralásokból maradt. Mindig tudta, hogy Anna anyja sem épeszű, minek kellett ez a sok füzet nyárra. Megvan a lila, mehet is. Az iratcsomóra néz: „Ha hazajönnél.” Felkapja s rohanna ki a lakásból, de megérkezett.

– Belenézted?

– Még nem.

– Itt kellene ma vacsoráznotok, meghívtam, így főzz valamit.

- Majd főzök ott.
- Menjek? Jó lenne, ha beleolvasnál estig, tegnap végigírtam az egészet.

Nem fogja elolvasni, mert akkor előjön megint az a furcsa szédülés, amikor a fák is olyan idegennek hatnak az utcán, ráadásul az a sok ember mintha mind őt nézné. Nem megy ma már be, rohan Annáék lakásába, mielőbb el kell érnie, érzi, hogy gond lesz: ez meg odaadta a mániáját, hogy olvassa el, mert egész nap csak a múlt iratait böngészi, mintha megtudná, hogy mi is volt akkor velük. Mindet töltőtollal írták, olyan volt, még így a másolatokon át is látszott, mint amelyet azzal a francia töltőtollal lehetett írni. Fém és örvény megint. A kulcs már a másik lakásba segíti, csak érje el, mert játszania kell... Odarohan: Touches bloquées.

*

Sétálni az utcán, belenézni az arcokba: itt mintha mindenkit ismerne; a szembejövőt is sokszor látta. Az is nézi őt, s megszólal:

- Gondolkodtam, s lássuk maga az. Holnap a boltban?
- Igen, a szokásos időben.

Ez a kellemes otthonosság, ami itt mindig megnyugtatja, de feljön minden, tudja. A lépései is szépen alakulnak. Papírt kellene vennie, vagy talán lesz a lakásban. Ha ő ott lesz, akkor igen, ha más nem, a nagybátyja mániájának papírjaira lehet számítani. Csak be kellene vásárolnia, ha el akarja kerülni a lármát, csak utána rohannia kell a lakásba fel, mert a fák olyanok lesznek...

*

- Tudod, mit szeretek a kabátodban? Pá-pi-rá-pi. Tán koncertterembe készülsz?
- Majd veled, téged hallgatni.
- Pá-pi-rá-pi.
- Szóval a kabát?
- A bélését. Talán majd segít rajtam is.

*

Volt idő, amikor úgy járt el a hangversenyeire, hogy ő nem tudta. Beült, amint lehetett. Nézte a termet, az arcokat. Majd belépett ő, s játszott vagy egyszerűen lemondta az egészet az utolsó pillanatokban. Ekkor beugrott helyette valami kolléga az intézetből, hiszen ott már napok óta készültek erre az eshetőségre. Minden látszott Annán, pont, mint őrajta. Egy nem-játék alkalmával arra gondolt, hogy berohan hozzá, elmondja neki, mennyibe került az ideutazás, a szálloda, meg egyáltalán az egész ájtövetel akkor. Természetesen utána nem tette meg. Idétlenül is nézett volna ki, ha éppen ő ront rá, aki azért jött ide, mert nincs igazán jól, és egy szerkesztőtárs segített a kimozdulásban. Inkább telefonált haza. „Kijönnél elem?” „Az éjszakaival jössz? Gondolom.” „Tudod, hol vagyok?” „Megyek eléd.”

Most meg itt van, s a Filharmóniába sem sikerül elcsalnia. A fejébe vette, hogy a billentyűdarab abból a másik városból származik, ahova azóta se mennek.

*

Onnan leúszhatott. Mindenképpen utána. A nagy rohangáláskor még ott voltak. Ott volt az a tanárnő is egy templomban vagy egy iskolában. Ezekről a napokról kérdezné a nagynénjét. Ő meg hallgat, mint mindenről.

– Az a nő mindenről tud. Emlékszel rá? Szeretnék beszélni vele.

Nagynénje szokásos hallgatása. Látja, hogy most nem érdekli egyáltalán ez a történet. Összegyűjtötte az összes régi lila füzetet, s azokat kényszeres precizitással egymásra helyezte. Ír azzal az átkozott töltőtollal. Ő hozott neki reggel pár patront. Fogalma sem volt, hogyan kérje a boltból, s ilyenkor a jól bevált módszerhez folyamodott. Mondja a szót, ahogy tudja, s felhúzza közben a szemöldökét: „Cartouche?” „Cartus?” „Cinci”.

*

Anna tegnap letett egy metronómot a szobába. Hátha elkezdene végre játszani, ám csak a térkép nézegetéséhez van kedve. Ő meg ma volt a szerkesztőségben, az asztalra rakott egy lila füzetet. Végig csak abba írt, időnként megjátszotta, hogy korrek-túrázik. Ezek után ment Annáék lakásába, ahol az unokahúga a térképen erősítgette a folyó vonalát. Ki akarja számolni, hogy mikor dobhatták a billentyűdarabokat a folyóba, s mikor érhetett le oda, át, hozzájuk.

– Téged tényleg a billentyűdarabok érdekelnek?

– Mikor utazhatnánk el?

– Oda nem akarok többet menni.

Idegesítette ez az egész történet. Elege volt, hogy a férje meg már Anna is állandóan a múltat kutatja: „Mi lehetett akkor? Ki mit mondhatott?” Rémesen fárasztja. „Na, tessék, már innen kinézve is olyanok a fák.” Elhúzza a függönyt, nem akar kilátni. A fák miatt. Gyorsan megfog egy patront s belenyomja a toll hegyes végébe.

*

Áthozza tőle a metronómot? Próbálna bemenni, de látja a hátát, s azt, hogy ír. Le-megy inkább egy kicsit sétálni, neki könnyebb. A lépések is elegek. A metronóm azért nem ártana, még szerencse, hogy az órája itt van. Ha kettő lenne, akkor mindig félne az egyik lehetséges magányos ütéseitől. Gyerekkora zajai jutnak eszébe, akkor is mindig sokkal inkább retteget egytől, mint a furcsa idegen durranások sorozatától. Anyja úgy döntött, hogy mindannyian hazamennek abba a városba. Ott dolgozott akkoriban a testvére meg a felesége, a szülők is ott voltak. Ez volt az első nagy visszaköltözés. Anyja azóta is két évente megtesz egy újabbat, csak éppen már a másik központba. Anna leginkább a szülei félelmére emlékszik, és arra, hogy mennyien jártak akkor hozzájuk. A nagynénje a gyűrött arcú vendégek érkezésekor állandóan négykezeszt akart vele játszani. Ő meg mindig félreütött és az „ütemet sem tartotta”, mert a zene zavarta a hallgatóságban. Hát jöttek az érdekesek hozzájuk... Az a tanárnő ilyen volt a sántító, mindenhova bejáratos orvos férjével. Amikor a férfi is jött, akkor a nagynénje még a metronómot is rátette a hangszerre, s egyedül kellett

Annának játszania. A nő szintén csatlakozott az érdekesekhez. Azzal a tanárnővel mindig valamit sugdolóztak és papírhalmok fölött gubbasztottak. Anna ilyenkor megkísérelt nyújtózva játszani. A nagynénje meg persze észrevette, de egy idő után úgy tett, mintha nem.

*

A metronómmal mindig a zajt akarta erősíteni, pedig tudta, hogy kissé esetlen a próbálkozása. Azóta sem tudja, hogy Anna vajon mennyit hallott azokból a beszélgetésekből. Talán sokat. Mikor elköltöztek, akkor látta, hogy több metronóm is volt a lakásban.

*

A toll meg-megcsúszik a füzetke lapjain, miközben ő zötykölődik a vonaton. Időnként meg kell ráznia a tollat, már nagyon kevés lehet a patronban. Majd a másik vonatban cserél. A nagynénje persze precíz a tollaival, mindig csúsztat be egy tartalék patronra az új mögé. Neki viszont a cseréhez a fél táskáját ki kell majd ürítenie. A képletet felírta mindenestre, a térkép is nála van. Nem lehet gond azzal a várossal. Az aktuális lila füzetbe jegyezte, talán a nagynénje a lakásukba beugrik, hogy oda kell mennie játszani. Most csak fél napot tudott maradni. A múltkori visszarohanás nem volt igazán kedvére, de a nagybátyja meggyőzte, hogy ki fogják rúgni az intézetből, s akkor rághatja a küszöböt. A nagynénjének azóta is hetente telefonál, s ha nem találja, kimegy sétálni a parkba, ahol a fák ekkor furcsák lesznek.

*

- A nagynénéd szerint a Touches bloquéés most kimarad.
- De ahhoz közeli lesz. Néhol. Szóval, magának szólt, hogy jövök.
- A sánta felesége megőszült, az arca még mindig gyűrött.
- Gyere metronómos!

Ő mindenre emlékszik ezek szerint, arra is, ahogy Anna nyújtózott akkoriban a zongora mellett. Azt is tudja talán, hogy tényleg „darabosat” fog előadni a többiekkel, s talán már azt is, hogy nincs igazán kedve ehhez a többhangszeres együttjátszáshoz. Egy olyan lépcsőházba vezet, amelyen nincs sehol ablak. Minden kis zaj nagy jelentőséget nyer. A sorozatos neszek nyugtatják, a magányosok megrémítik. Ez a nő „kétzajos”, a nagynénje nélkül nem értheti meg, de még így a várt zajválaszsal is érdekes.

*

Sorvezető nélkül beszél, gondosan ügyel, hogy a hangszert ne is érintse. Valahol összegezték, hogy miknek van nagy hatásuk rá. A nagynénje biztos tudná, hol lehet erről olvasni. Kár, hogy most nem játszhat vele négykezes, Annának átíratot kell készítenie ehhez.

A tánc helyett végig futást lát, talán a furcsa kis lépések miatt. Ez erősen megmaradt: a futás és a sétálás közöttiség. „Ha már kiszöktél utánam, a fal mellett gyere, ne

futva, ne sétálva.” Közben amonnan meg látta özönlenni a futva és sétálva érkező segítőköt.

Később a sánta feleségével elmentek egy kis faluba, ahol meg futva és sétálva táncoltak körbe-körbe. Ez már ott volt, „ott, kívül, túl”. Na, ott még jobban összezavarták a futás és a tánc közötti különbség érzékelhetetlenségével. Most pedig egy köztes anyagból kellene átíratot produkálnia.

*

Az átírásokkal küszködik. A lila füzetekben mentek egymás után a sorok, a gépben már nem. Annát el kell hívnia, segíthetne neki. Úgy hallotta, a másik hangszert ki akarja írni, szerinte azzal nem lehet ütni. Ide fog jönni, ez már biztos.

Írógépet kell keresnie. Majd pótolja az ékezeteket, s töröl is belőlük. A régi gép megvan, csak időnként beragad pár betű, ott a papír közelében, vagy inkább rajta. A kis fém fejek állnak, míg le nem löki őket egy pontos mozdulattal, ilyenkor gyorsan lehullnak azzal a tipikus zajjal.

*

A távoli sok hangtól egy ideje szédül. A koncerttermek nyugtatják. Elmehetne meghallgatni. A két átszállás azonban megijeszti.

– Mit mond, megtartja a koncertet?

– Még mindig nincs kedve ezekkel játszani. Találkozunk a faluban? – kérdezi a barátnője. Neki nincs füzete, sokkal inkább mindent magával hord, mégsem szédül sohasem.

*

Állítólag a faluban fognak találkozni. Majd mehet ki elé az állomásra, ahol meg mindenki nézi. Nem mondanak semmit, de talán sejtik. A sánta feleségének a családja itt él. Anna gyerekkorában volt már erre. A nagynénje idehozta gyakorolni. Akkor busszal közeledtek, szinte hangtalanul.

*

Ebbe a faluba kellett volna jönnie tanítani. Mintha megtehetné volna, de még így is szerencsés volt, bár magáról ez így utólag sohasem jutott az eszébe.

Nem is ide kellett volna érkeznie, mehetne egyenesen oda, ahova még mindig nem mer. A barátnője a faluba hívta. A vonat zajai rémesen fárasztják, ez nem az a ritmus, ami most neki kell. A töltőtoll is meg-megbicsaklik a kezében. Már a harmadik vonaton van, innen már nem lehet nagy gond.

*

– Szóval nincs kedved velük játszani?

– Van, csak nem ezt. Most zavarnának, majd később.

Egyre jobban idegesítette, hogy itt kell várniuk, a nagynénje úgysem fog sokáig maradni. A terv az lesz, hogy menjenek vissza, vagy rögtön játsszon. Ezt az előadást

nem mondhatja le, mindenki ismeri őket a városban. A régi házban majd ezt olvas-sák a fejére. Egy éjjel alatt el kell készíteni az átíratot, csak a lépéseket és a futáso-kat nem érzi. Itt meg nem is úgy táncolnak.

Ő nem megy a vonat elé, menjen a nagynénje barátnője. A csomagot majd át-veszi, ha ideérnek. Addig is suttoghatnak valamit, a vonat elnyomja a beszédet.

- Nem érzed a lépéseket?
- Valahogy lassulnak majd.

*

Reggel a nagynénje kotorászására ébred; dobálja be a magával hozott kevés ruhát a táskájába. A lila füzetet gondosan alájuk teszi.

- Beszélnem kell vele, utazok a hajnalival.
- Megyek én is.

Hiába is fut ki utána ügyetlenül bukdácsolva, ráadásul neki is vágódik az ágy támlájának. A sánta feleségével majd holnap beszél erről az egészről. Az átírat vi-szont ettől nem lesz meg. Fel kell hívnia a nagybátyját. A szokásos rizsát fogja halla-ni a szerencsétlenekről a családban.

*

Ebben most nem segíthetett neki. Tudnia kell Annának is. Ha elég távol lesznek egymástól, talán gyengül az a jóleső érzés, hogy elég neki, ha ő hallgatja. Amúgy meg szükséges tisztáznia az ügyüket otthon. Persze ez csak ürügy a részéről. Vissza-fut a városba, mert nincs már füzete. Kell neki patron is, mert felgyorsult már az utolsóban az örvény.

*

Az első alaklommal eljött ide vele a nagynénje. Egy ideje már nem, bár ez itt a pat-ronok hazája. Az itteni Patronnál nem teheti meg, hogy nem játszik. Egy kis ódzko-dás lehet, de más nem; várnak rá, de nem mehet el. A család barátja, az a nyelvi an-titalentum is ott volt meghallgatni őt. Az úgy beszél, mintha egy rapszöveg-sorozat lenne. Ettől mindig megrémül, s gyorsan leutazik vidékre, ahova száműzték magu-kat az ismerősei. Onnan meg rohan vissza a Patron miatt. Játszania kellett ez alka-lommal is a kuriózumokat. Az átírat már megvolt.

Most sokáig lebzselte itt, így viheti a nagynénjének a rengeteg töltőt. Válogatott a boltokban eleget. A jóleső könnyedség, fesztelenség fogja el ebben a környezetben, ezért nem tud sokáig maradni.

*

Cartouche-t fog kapni végre, végre igazit. Hozni fog neki, mint mindig. Biztosan el-jön rögtön, hiányoznak neki a zajok meg a fák. Ő is elmehetne vele még egyszer, egy kis zajtalanság nem ártana neki sem, de a fák csak visszatartják. Vajon a cartouche örvénye más lesz? Lassabb? Valamikor hosszabbat hoz neki onnan, olyan, mintha azzal írva lenne ideje a betűknek. A tinta azokból másképpen ér le a betűk lábáig,

csak ki kell tudni ismerni azt az örvényt. Mintha az itteni szokásos patronból néha futnának a betűk. A sógornője milyennel írhatta azokat?

*

Furcsa itt a poharak zaja. Nem zavarják, de éppen sok gondolata sem lesz tőlük. Nézi az itteni társaságban az egyetlen ismerősét. Az is tollmániás, mint a nagynénje. Írogat, de neki az örvények nem számítanak annyit, számára inkább a tollak gyűjteménye fontos. Beszél a tintatípusokról meg arról, hogy lehet megállapítani, melyik tollal írtak egy lapra. A patronokról, működésükről valójában keveset tud.

Na, most közelednek hozzá, ilyenkor mindig elfogja a rémület, hogy megkérik játékra. Szerencsére a Patron is megérkezik lassan, s tőle rettegnek, így kicsi az esély a kérésre. Ebben a társaságban van még egy otthoninak tűnő alak.

– Tudja, hogy van egy tolla a nagybátyámnak, ami az első volt, amit vett, amikor idejött? Azzal írok azóta is. Kicsit erősebben húzom, mint a többi tollat. Megnézheti, ha átugrik valamelyik nap.

*

– Tudja, én sem voltam azóta otthon. Jól elvagyok itt. De állítólag Te jössz-mész mostanában. Válthatunk így az otthoni hangulatra? Szóval nálam van egy toll, hogy tudjam. Az ittenieket meglepted, hogy volt, amikor nem akartál játszani. Tudom, a zajtalanság zavar, itt úgy van minden megoldva, hogy ne hallj semmit. Neked fura lehet. Én már megszoktam. Csak akkor szédülök, amikor próbálok elmenni, de nem tudok felszállni a vonatra. Hoznál nekem onnan patronokat?

*

Kezdte magát úgy érezni ezzel az ide-oda ingázással, mint valami hontalan áruszálító. Az itteni tollmániás berendezte itt az ottani életet. Nagynénjét is meggyőzhetné már az ideköltözésről, de nincs meg a szédülés nélkül, meg neki is kell a vonat sétája-futása. Zenével próbálná megragadni ezt az ide-oda utazást, de csak az idefelé úton tud egy darabig írni, amíg az ottani vonatokon van. Ráadásul már ő is csak töltőtollal dolgozik, az meg mintha nem engedne a zenei tételeknek, csak annak a többzakatolásosnak.

*

Most utazzon utána? Nem érti, hogy miért nem akar egyedül visszajönni. Valamiféle tanúnak kell ő erre az útra? Ha megy, akkor is csak jó pár füzetel. Talán már nem is érti azt a világot, bár a koncerttermek hangulata nem változhatott meg nagyon. Visz majd könyveket is, de csak olyanokat, amelyekben törés van. A szakadások segíthetik. A zajtalanság után majd meglátja, mi lesz. Még az is lehet, hogy majd könyvet kell váltani, de a törésekről nem mondhat le. Amikor hosszabban volt ott, megpróbált átállni a hallása az eltérő ütemekre.

Fordított egy darabig, de miután már nem levelezett, nehezebben ment. Nem is tudja, hogy kivel írtak akkor egymásnak, hiszen volt, amikor már azt hitte, hogy egy

„köztessel” levelezik, nem azzal, akivel elkezdte. Na, ott, látta a töréseket. Talán az ő leveleiben is voltak nyomok. Vagy már csak azok a nyomok lehettek.

Mikor visszajött, szerette nézni a fákat, akkor változtak meg először. Végig szerette volna járni a környéket, de félt, hogy a metszések megrémítik.

Annának beszélt erről a múltkor, ő meg azt mondta, hogy próbál neki majd ehhez keresni darabot, de csak a saját átírásai érdeklik, meg persze a fáit.

*

A padokat nézi az állomáson. A fémes részre nem akar leülni. A hidegségüktől ódzkodik. Itt kell várnia több órát a csatlakozásra, talán sétálhatna egy kicsit a városban. A nagynénje holnap jön. Még az is lehet, hogy őt is elhozza ide, ahol agyag edényekben vannak a bokrok. Ez után minden szabadságnak tűnne, bár az edények szépen mázoltak.

*

Várhatna itt végig az állomáson, esetleg átfuthatna abba a jó kis pékségbe, nem nagy távolság. A kereszteződés felé haladva látja a fák rabságát betongyűrűkben, még rájuk erősítve lehántott, deszkává alakított társaikból ketrec. A beton púpos kitüremkedései jelzik a tökéletlen tettere adható választ. A púpok között kedves szabadságpróbálkozások. Annával a fák humorán jól tudnak majd nevetni, csak lenne már azon a másik állomáson.

*

Vége már megint vannak zajok, néha egyenetlenek is. Elhagyták már a tökéletes záródásokat. Persze, most szeretett volna jönni velük a másik tollmániás, de valahogyan fél még a zajoktól, hiába is beszélt neki arról, hogy itt a kitüremkedések szabadságát láthatná az utcán. Szinte azok hangjai is megfigyelhetők.

*

Vége megint találkoznak. Nem éppen így képzelte az újabb beszélgetésüket. Talán nem kellett volna beleolvasniuk a dokumentumokba, de az akkori életük már jobban érdekelte őket, mint a mostani.

A szerkesztőségi munka magányától úgy tud szabadulni, ha pár napot közösen töltenek. Akkoriban minden nap egymás társaságában lehettek, csak meg kellett próbálniuk a titkaikkal elvonulni. Az órák szüneteiben meghúzódtak valahol. A gyerekek meg rohagáltak körülöttük, zajt is csaptak, így az „érdeklődők” nem tudták kihallgatni őket. Az a szerencsétlen ezért ordíthatott: „Egy percre sem lehet nyugta az embernek tőletek!” Persze neki pont akkor a zajtalanság segített volna.

*

Anna meg-megébred időnként a másik szobában. Ezek ketten, úgy, mint régen, papírhalmok fölött sutyorognak. A papírok esetleg nem ugyanazok, mint akkor. Neki a koncertre kellene figyelni, csakhogy jobban érdekli őt a beszélgetésük.

*

A barátnőjével napok óta olvassák vissza a múltat. Rémesen foglalkoztatják őket az iskolai anyagok. Nem is az adatok miatt, hanem a visszalépés lehetőségéért. Emlékszik a lyukasórás eszmecseréikre az iskola egy-egy eldugott zugában. Időnként egy gyerek feléjük tévedt, de az ilyenektől, akiket kiküldtek óráról, nem kellett tartani. Ezekkel lehetett találkozni abban a nagy felfordulásban az utcán. És még rájuk is köszöntek. Ő pedig húzta maga után Annát, mert az képes volt kiszökni az utcára őt követve. Rettegett, hogy valami szörnyűség fog velük történni, ezért rohanva vonszolta a kislányt, akinek a cipője meg-megakadt, súrlódva kopott. Akkor is a barátnőjéhez menekültek, akinek a férje mondta, hogy menjenek el a kórházi kolléganőjéhez, nála van mindenki, aki meg akar valamit érteni az egészről.

A barátnője és az orvos férj mindent tudott mindenkiről a betegek beszédkényszere miatt. Ennek hála volt biztos a barátnő abban, hogy Annát melyik zajtalan busszal viheti el falura, amíg itt talán minden lecsitul.

*

A koncert körüli napokban csak beszélgettek, még jó, hogy eljöttek őt meghallgatni a Filharmóniába. Túl volt ezen is, feltankolt jó sok itteni patronnal, s indult vissza a zajtalanokhoz.

Ledobja a földre a csomagokat, az asztalra meg a patronokat.

– Megérkeztél a zajos világból? Hogy ment a koncert? És hoztál nekem patronokat? Ja, a Tied keresett tegnap, hogy hívd fel valami újabb program miatt.

– Lehet, hogy többet nincs értelme jönnöm. Sikerült írnod mostanság?

A tollmániás rámutat az asztalra, ahol csak egy, otthonról származott patron van már, amelyben még hullámszik valamennyi tinta. A többi üresen, lefarigcsált résszel hever. Mellettük csak pár lap, de az ő esetében már ez is valami.

Anna reggel a teafőző sípolására ébred. Lassan kikászálódik az ágyból. A tollmániás éppen készíti a reggelit.

– Áron, a nagy kavarodás idejében ti véletlenül nem voltatok ott?

– Nem ott, egy kicsit arrébb – tudja, hogy ilyenkor, a visszajöveleket követően, Anna mindig nyomoz a történetek után. Ez sem tart már hosszan. Nemsokára teljes csend lesz itt, hiszen nem akarja vállalni a következő programot. Esetleg mehetne ő is, nem egészen vissza, csak ahova Anna, a köztes biztonságba. Az egyik, puhább patrontípust ott is be lehet szerezni. Az éppen hogy csak ad ki hangot a cserénél.

*

Az iskolában a „nagy figyelő” talán nem a sógornője volt. Őt nem a munkahelyi események „ragadták meg”, hanem sokkal inkább az otthoniak. Az iskola annyiban foglalkoztathatta a rokont, amennyire a családi életüket befolyásolta. A munkahely hatása, akkor is tapasztalható volt, amikor igyekeztek aznap haladni az utcán. Próbáltak sietni a barátnőékhez, s egyszer csak meglátta azt az autót, amely éppen behaj-

tott az épület elé, s egy hatalmas fa recsenését is hallotta. A környékén állt előtte pár perccel ő is, akivel néha hárman cigiztek. A barátnője már az egyetemről ismerte.

A faluban létük abban a pár napban javarészt azzal telt, hogy Annát gyakoroltatta, s az arcok között kereste a dohányzótársukét. Barátnője szerint neki ott kell lenni a sűrűjében, valamelyik szerkesztőségi csapatban mindenféle irományok és írógépcsattogások közepette.

*

Annát az Áronnal való egyik utazása emlékeztette a nagynénjével, annak barátnőjével s a harmadik alakkal tett útra. Valami versenyre mentek, a nagynénje meg felajánlotta a szüleinek, hogy elviszi magával kirándulni. A harmadik alak azzal csapott zajt, ahogy rázta ki a cigit abból a papírtokszerűségéből, Áron pedig azzal, ahogy a szálatkat kopogtatta a dohánytárcán. Azt az alakot mintha látta volna a nagy rohanáskor akkoriban. A nagynénje talán meg is botlott, amikor az a teherautó a fának ütközött.

*

A versenyről való visszatérés után behívatta az igazgató az irodába őket. Hablatyolt össze-vissza a társadalmi szerepekről, s olyasmikre célzott, hogy az ő tanítványaikban ez nem érezhető eléggé, s az lehet a baj, hogy ők maguk sem gondolnak ebbe bele, így jobb lenne, ha azokat a könyveket olvasnák, amiket ő most itt összeszedett nekik. Ezek után rámutatott a könyvkupacra. Egymásra néztek, s szótlánul kimentek. A szünetre legalább volt egy jó nagy témájuk. Anna nagynénje majd megpukkadott a nevetéstől, ám a barátnője nem bírta visszatartani haragját. Azon a délutánon elment a templomba, s miközben imádkozott, a mögötte lévő pad recsegését hallotta. Hátranézett és az igazgató ült mögötte. Ezután a barátnő helyettesítő tanárként dolgozott a megye iskoláiban.

A dohányzóban ezek után csak gyorsan elszívták a cigit, s a megmaradt bizalmasal nem is tudtak nagyon beszélgetni. Egyik alkalommal, amikor benyitott, azt látta, hogy a férfi könyvborítót vág le pengével. Sercegett a borítólap a vágás alatt. Fogta a lemetszett kemény lapot, s ráillesztette egy másik könyvre. Az igazgató rászokott, hogy az ő asztalát nézze meg a tanáriban a tanítási órák alatt.

– Neked is készítsék egy támogatott könyvkupacot?

*

A nagynénjénél időnként belebotlott a barátnőbe és a harmadik alakba. Ez utóbbival való összefutásairól senkinek nem beszélt. Anna azt vette észre, hogy az könyveket cipel a nagynénjének. Egyszer bele is lapozott az egyikbe, s látta, hogy a borítón más a cím, mint az első lapon. Ekkor kapott rá ezekre a kötetekre. A nagynénje úgy tett, mintha nem tudná, hogy a lány időközönként cserélget az „állományban”.

Anna egy gyakorlás után próbált visszacsempészni verseskötet, amikor a nagybátyja éppen felemelt az asztalról valamit. A lány látta, hogy egy könyvborító ma-

radt a férfi kezében. Ő odarohant s a nagy durranással leesett könyvtestet felnyalábolta.

– Ez az enyém, kár volt elszakítanod – fordult ki a szobából, s éppen a nagynénje barátnőjébe ütközött az ajtóban.

*

Nehezen múltak az óraközi szünetek, amióta a barátnője nem volt ott. Egy-egy gyerekkel beszélgettek. Még könyvet is bajjal adhatott nekik, figyelte a pojáca. Biztos legszívesebben beült volna mindkettőjük órájára. A borítós trükk sem mehetett sokáig. Anna otthon mentette a helyzetet. A férfi sem tudta, hogy meddig lehet még szerezni a könyvtárból enyvet a borítókhoz.

*

A vonaton sikerül olvasnia, az ottani várókban már csak az arcokat fogja figyelni. Még addig sok idejük van. Ahogy pergeti a lapokat, eszébe ötlik, hogy abban az időben tanulta meg róluk felismerni a két ország közötti kiadási különbséget. Az otthoni (és a köztes) kiadványok lapozásánál ügyelni kellett, nehogy meghallják. Bezeg az itteni kötetek oldalai szinte zajtalanul fordultak át. Ezt érzi most is, vált is egy otthoni könyvre. Áron talán sejti, miért kell oly erővel matatni a csomagok között. Ameddig nem találja meg azt a régi kötetet, nem nyugodhat. Elég most nekik a férfi szorongása.

(A szöveg Ligeti György és Zudor János nyomot tartalmaz.)